

Tjänsteutlåtande

Kommunkansliet
Fredrik Zethräus
Datum 2019-11-05
Dnr KS 2019/0118

Till Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag nr 21/2019 - Äldreomsorg på finska

Sammanfattning

I ett medborgarförslag väckt i Kommunfullmäktige 2019-04-29, § 4:21 föreslås att kommunen startar ett äldreboende för de som har finska som modersmål. I utredningen används begreppet särskilt boende istället för äldreboende. Under våren 2021 kommer en ny utförare att etablera sig i kommunen. Österåkers kommun har påbörjat dialog kring etableringen och framfört önskemål om en finsk profil. Kommunen köper i dagsläget plats i andra kommuner till de äldre som beviljas särskilt boende och har behov av finsk profil.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

Anse medborgarförslag nr 21/2019 besvarat med hänvisning till att äldre med behov av särskilt boende med finsk profil kan erbjudas detta genom att kommunen köper plats i annan kommun samt att kommunen har dialog med ny utförare som under våren 2021 kommer att etablera sig i kommunen och har framfört önskemål till utföraren gällande finsk profil på boendet.

Bakgrund

Socialförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande ”Sedan januari 2010 ingår Österåkers kommun i förvaltningsområdet för finska språket. Det innebär att de som bor i Österåkers kommun eller har ett ärende med anknytning till Österåkers kommun har rätt att använda finska språket i sina kontakter med kommunen. Kommuninvånare har rätt till stöd och service på finska och kommunen har enligt Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, skyldighet att erbjuda det.” Socialförvaltningen skriver vidare ”De särskilda boenden i Stockholms län som har finsk profil erbjuder språk, mat och kultur med finsk anknytning samt kunskap och kompetens för målgruppen. I Österåkers kommun finns sju särskilda boenden som totalt kan erbjuda 360 platser. Samtliga har finsktalande personal anställda men inget av boendena erbjuder i dagsläget finsk profil. Under våren 2021 kommer en ny utförare, Vardaga, att etablera sig i Täljöviken. Utföraren har erfarenhet av att starta upp och driva särskilda boenden med finsk profil i andra kommuner. Österåkers kommun har påbörjat dialog kring etableringen och framfört önskemål om finsk profil i det särskilda boendet.” Vidare skriver Socialförvaltningen ”För att ha rätt till insatsen särskilt boende enligt Socialtjänstlagen krävs att den enskilde har ett omfattande omvårdnadsbehov under hela dygnet och som inte kan tillgodoses i hemmet med insatser från hemtjänst. Om den enskilde beviljas särskilt boende och har behov av finsk profil så köper kommunen plats i annan kommun som erbjuder detta. I Stockholms län finns särskilt boende med finsk inriktning i Stockholm, Järfälla, Sundbyberg, Värmdö, Haninge, Huddinge, Bromma och Enskede.”

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens kontor, kommunkansliet, har inget att erinra.

Tidigare beredning

- Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2019-10-22, § 10:10.
- Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-09-26.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från Vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2019-10-22. § 10:10.
2. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-09-26.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Frème
Kanslichef

Expedieras

- Förslagsställaren
- Vård- och omsorgsnämnden
- Kommunkansliet

Medborgarförslag nr 21/2019 – Äldreboende med finsk profilering

Vård- och omsorgsnämndens beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen besluta

Medborgarförslag nr 21/2019 anses besvarat med hänvisning till att äldre med behov av särskilt boende med finsk profil kan erbjudas detta genom att kommunen köper plats i annan kommun. Vidare har kommunen dialog med ny utförare som under våren 2021 kommer att etablera sig i kommunen. Kommunen har framfört önskemål till utföraren gällande finsk profil på boendet.

Sammanfattning

I medborgarförslag 21/2019, väckt i fullmäktige 2019-04-29 § 4:21, föreslås att kommunen startar ett äldreboende för de som har finska som modersmål. I utredningen används begreppet särskilt boende istället för äldreboende. Under våren 2021 kommer en ny utförare att etablera sig i kommunen. Österåkers kommun har påbörjat dialog kring etableringen och framfört önskemål om en finsk profil. Kommunen köper i dagsläget plats i andra kommuner till de äldre som beviljas särskilt boende och har behov av finsk profil.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-09-26.

Förslag till beslut

Monica Kjellman (L) yrkar bifall till Socialförvaltningens beslutsförslag, innebärande:

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen besluta

Medborgarförslag nr 21/2019 anses besvarat med hänvisning till att äldre med behov av särskilt boende med finsk profil kan erbjudas detta genom att kommunen köper plats i annan kommun. Vidare har kommunen dialog med ny utförare som under våren 2021 kommer att etablera sig i kommunen. Kommunen har framfört önskemål till utföraren gällande finsk profil på boendet.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Monica Kjellmans (L) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras
Kommunstyrelsen
Akten

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen
Lena Ribbing

Till Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON 2019/0049
Datum 2019-09-26

Svar på medborgarförslag nr 21/2019 - Äldreboende med finsk profilering

Sammanfattning

I medborgarförslag 21/2019, som inkom till Österåkers kommun 2019-04-08, föreslås att kommunen startar ett äldreboende för de som har finska som modersmål. I utredningen används begreppet särskilt boende istället för äldreboende. Under våren 2021 kommer en ny utförare att etablera sig i kommunen. Österåkers kommun har påbörjat dialog kring etableringen och framfört önskemål om en finsk profil. Kommunen köper i dagsläget plats i andra kommuner till de äldre som beviljas särskilt boende och har behov av finsk profil.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen besluta

Medborgarförslag nr 21/2019 anses besvarat med hänvisning till att äldre med behov av särskilt boende med finsk profil kan erbjudas detta genom att kommunen köper plats i annan kommun. Vidare har kommunen dialog med ny utförare som under våren 2021 kommer att etablera sig i kommunen. Kommunen har framfört önskemål till utföraren gällande finsk profil på boendet.

Bakgrund

I medborgarförslag som inkommit 2019-04-08 föreslås kommunen starta ett äldreboende för de som har finska som modersmål.

Förvaltningens slutsatser

Sedan januari 2010 ingår Österåkers kommun i förvaltningsområdet för finska språket. Det innebär att de som bor i Österåkers kommun eller har ett ärende med anknytning till Österåkers kommun har rätt att använda finska språket i sina kontakter med kommunen. Kommuninvånare har rätt till stöd och service på finska och kommunen har enligt Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, skyldighet att erbjuda det. Kommunen har också särskilda skyldigheter att erbjuda förskola och äldreomsorg, helt eller till väsentlig del på finska, om någon i förvaltningsområdet önskar detta.

De särskilda boenden i Stockholms län som har finsk profil erbjuder språk, mat och kultur med finsk anknytning samt kunskap och kompetens för målgruppen. I Österåkers kommun finns sju särskilda boenden som totalt kan erbjuda 360 platser. Samtliga har finstalande personal anställda men inget av boendena erbjuder i dagsläget finsk profil. Under våren 2021 kommer en ny utförare, Vardaga, att etablera sig i Täljöviken. Utföraren har erfarenhet av att starta upp och driva särskilda boenden med finsk profil i andra kommuner. Österåkers kommun har påbörjat dialog kring etableringen och framfört önskemål om finsk profil i det särskilda boendet.

Tjänsteutlåtande

I Österåkers kommun bor 8225 personer som är 65 år eller äldre (räknat 2018-12-31). Av dessa har ca 800 personer finskt påbrå. För att ha rätt till insatsen särskilt boende enligt Socialtjänstlagen krävs att den enskilde har ett omfattande omvårdnadsbehov under hela dygnet och som inte kan tillgodoses i hemmet med insatser från hemtjänst. Om den enskilde beviljas särskilt boende och har behov av finsk profil så köper kommunen plats i annan kommun som erbjuder detta. I Stockholms län finns särskilt boende med finsk inriktning i Stockholm, Järfälla, Sundbyberg, Värmdö, Haninge, Huddinge, Bromma och Enskede.

Bilagor

Medborgarförslag 21/2019 – Äldreboende med finsk profilering

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Enhetschef staben

Digitala Signaturer

Signerad med: IdP Österåker
Signerad av: Sigbritt Sundling
Datum: 2019-10-14 11:54 +02:00

Signerad med: IdP Österåker
Signerad av: Susanna Kiesel
Datum: 2019-10-14 12:48 +02:00

Skickas till:
Kommunfullmäktige i Österåkers kommun
Kommunkansliet
184 86 Åkersberga

21/2019

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN 2019-04-08
D.nr: KS 2019/0118 (9)✓

Medborgarförslag

Förslag (endast ett ämne)* Äldreomsorg på finska
Beskrivning* I Österåkers kommun bor ca 5000 sverigefinnar och ungefär 800 är över 65år. Sverigefinnar är en nationell minoritet i Sverige och har särskilda rättigheter att få äldreomsorg helt eller till väsentlig del på finska eftersom vi hör till det finska förvaltningsområdet. Det är många som oroar sig för åldrandet och har behov av finskspråkig äldreomsorg, hela vårdskedjan inklusive träffokal, hemtjänst, dagvård, korttidsboende och särskilt boende. Bistånd på finska ska tydligt informeras. Det ska framstå i ansökan om man vill ha det på finska. Vi har haft samrådsmöte angående äldreomsorg, men det har inte blivit någon resultat. Mitt förslag är att man samlar äldreomsorg på finska där det finns språklig och kulturell kompetens. Det finns många bra exempel att ta efter. Lagen kräver att planeringen ska ske i samråd med minoriteten. Även tornedalingar som har meänkieli som modersmål och romer som har finska som modersmål kan få sin språkliga vistelse i detta äldreboende.
Namn * Tellervo Axner

Jag samtycker till publicering av mitt namn tillsammans med mitt medborgarförslag på kommunens webbplats. Om jag inte samtycker publiceras endast medborgarförslaget.

Nedanstående kontaktuppgifter kommer inte att publiceras på kommunens webbplats.

Kontaktuppgifter

Adress*	Postadress*
Telefon*	Mobil
E-postadress	

Underskrift

Ort och datum*
Namnsteckning*
Namnförtydligande*

* Obligatoriska uppgifter

Skickas till:
Kommunfullmäktige i Österåkers kommun
Kommunkansliet
184 86 Åkersberga

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN 2019 -04- 15 D.nr:

Medborgarförslag

Förslag (endast ett ämne)* Äldreboende med finsk profilering
Beskrivning* Mitt förslag är att man startar i kommunen ett äldreboende för de som har finska som modersmål. Detta är förtydligande och komplettering till medborgarförslaget som jag skickade till er förra veckan.
Namn * Tellervo Axner

Jag samtycker till publicering av mitt namn tillsammans med mitt medborgarförslag på kommunens webbplats. Om jag inte samtycker publiceras endast medborgarförslaget.

Nedanstående kontaktuppgifter kommer inte att publiceras på kommunens webbplats.

Kontaktuppgifter

Adress*	Postadress*
Telefon*	Mobil
E-postadress	

Underskrift

Ort och datum*
Namnteckning*
Namnförtydligande*

* Obligatoriska uppgifter

Finsk profil i Järfällas äldreomsorg

När kommunen erbjöd samtliga äldreboenden i Järfälla möjlighet att skapa en finsk profilering, nappade ledningen för Lönnens äldreboende direkt.

– Vi såg en enorm möjlighet för våra äldre finsktalande som skulle må bra att få mer tillgång till sina ursprungliga rötter, inte minst genom det egna språket, säger verksamhetschef Olga Trupina. Det är också särskilt gynnsamt för dem som har drabbats av minnesjukdom, eftersom modersmålet alltid förblir intakt.

Lönnen har två heltidsanställda finsktalande sköterskor som alternerar mellan de olika avdelningarna med 58 boende, varav flera av dem med finska som modersmål.

Trots att projektet bara varit igång sedan april-17, märks redan positiva resultat.

– Vid demens kan vissa personer få stora svängningar i humöret. Att då kunna kommunicera med personalen på det egna språket ger en lugnande effekt, eftersom den boende blir förstådd och lättare förstår förklaringar. Detta leder till en bättre livskvalitet. Vi ser också att de har blivit mycket mer pigga och aktiva.

Att på ålderns höst flytta till ett kollektivt boende, med främmande människor runt omkring sig är inte alltid lätt. Den finska profileringen kan göra omställningen lättare och leda till ökad gemenskapen bland de boende. Lönnen erbjuder naturligtvis en

rad arrangemang för alla sina boende, men för de finsktalande finns ett nyinrett rymligt samlingsrum med olika aktiviteter som ska ge stimulans åt alla sinnen.

– Syftet är att få samlas kring sådant man känner igen från uppväxten, menar Olga Trupina. Våra kokar tillreder finsk mat,

som piroger och kålrätter, vi spelar finsk musik, dansar finsk tango, och har tillgång till massor av finska långfilmer. Vi får också stor hjälp till verksamheten genom goda idéer och trevliga arrangemang från Finska föreningen. De ordnar besök på föreningar, utflykter, promenader och äkta finskt bastubad.

Projektet med Lönnens finska profilering har stora resurser och ledningen diskuterar hela tiden vidare utveckling med olika organisationer.

Från finska ambassaden kom nyligen information om en specialanpassad finsk app med mångsidiga program som ger stöd för Lönnens arbete. Genom den kan den finska gruppen

av boende ges ännu fler möjligheter till rekreation och rehabilitering av god kvalitet.

Lönnen planerar också att starta en boendegrupp och en anhöriggrupp för att ytterligare spetsa verksamheten, och man undersöker hela tiden vad de boende vill ha.

Lönnen framhåller att man välkomnar även andra nationaliteter än de

finska, men de sistnämnda kommer att ges förtur.

Bengt Harju (S), ordförande i socialnämnden i Järfälla, vill utveckla satsningen på profilboenden.

– Den här satsningen innebär en helt ny inriktning för kommunen. För mig är det viktigt att alla äldre har möjlighet att välja omsorg som passar de individuella behoven.

JÄRFÄLLA